

4 – HVĚZDY A HVĚZDNÝ SYSTÉM Z HISTORICKÉ PERSPEKTIVY II.

FAVBPalt_1

15. 3. 2017

Mgr. Šárka Gmitterková

L4 - Texty

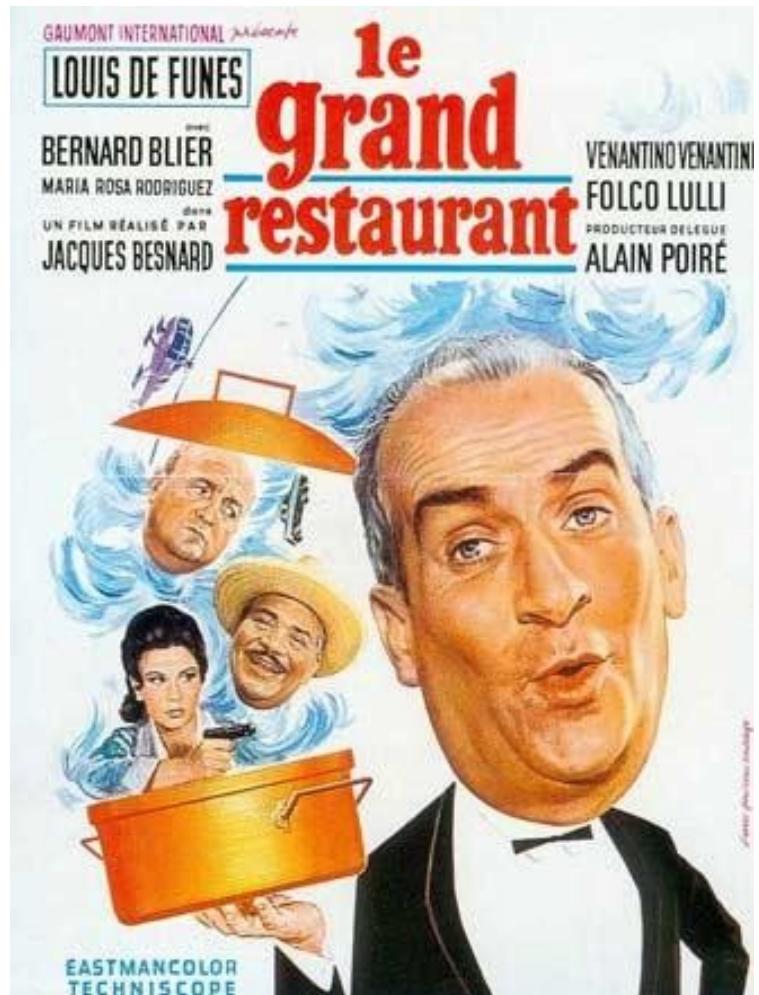
- Vincendeau, Ginette (2000): *Stars and stardom in French cinema*. London and New York: Continuum, s. 1 – 41.
- Garncarz, Joseph (2010): Hvězdný systém ve výmarské kinematografii. *Illuminace* 24, 2012, č. 1, s. 31 – 44.
 - ✧ Hjort, Mette – Petrie, Duncan (eds.)(2007): *The Cinema of small nations*. Edinburgh: Edinburgh university press.
 - ✧ Bergfelder, Tim – Carter, Erika – Gokturk, Denis (eds.)(2003): *The German Cinema Book*. London: BFI Modern Classics.

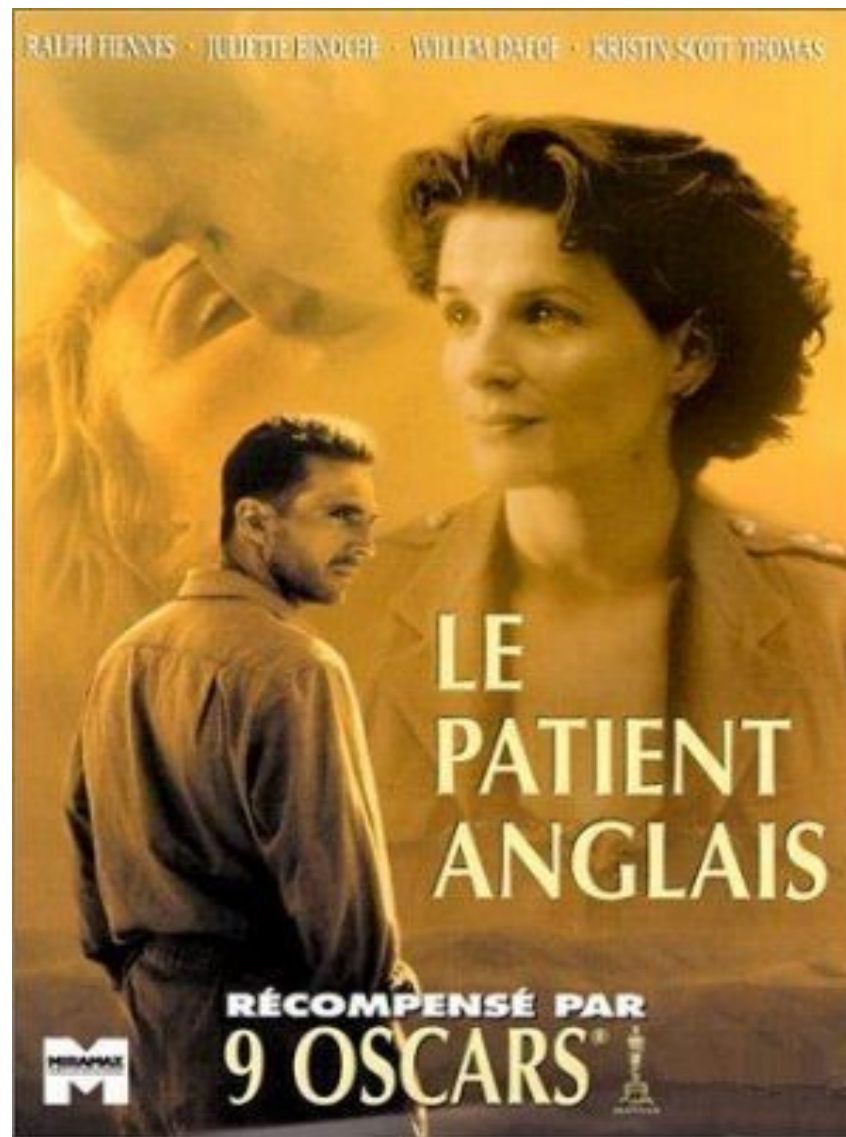
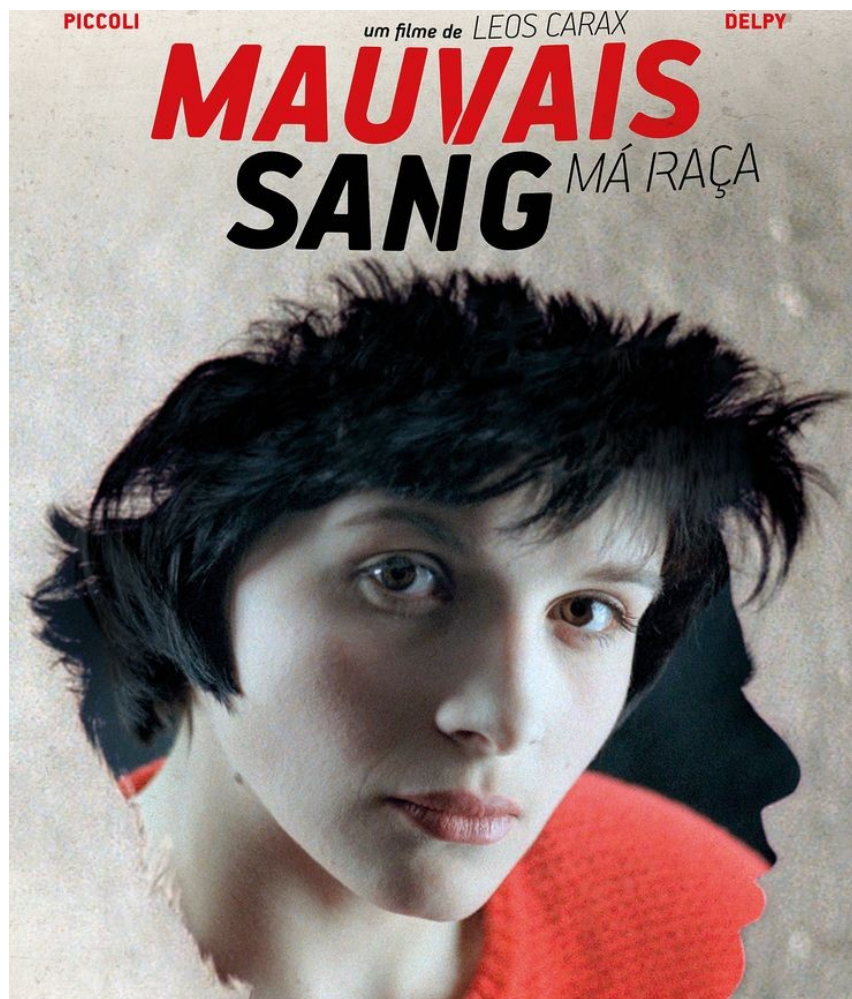
Lokální (evropské) hvězdné systémy

- Kulturní specifičnost – divadelní a náboženská tradice
- Vazba na divadlo (ekonomické, geografické a vzdělávací důvody)
- Hvězda jako národní emblém a kulturní spíš než obchodní komodita => označení umělec / umělkyně namísto hvězda
- Neexistují exkluzivní kontrakty studií s hvězdami ani systém o několika úrovních pro budování hvězdných obrazů => preference dlouhodobé spolupráce jednotlivců (dvojice, přátelské vazby a divadelní soubory)
- Blízkost domácích hvězd – chybí okázalý životní styl, často se pohybují ve stejném prostředí jako jejich diváci

Brigitte Bardot B. B.

- První francouzská masmediální hvězda
- Francouzský symbol i globální ikona
- Napodobovaný i kontroverzní dobový symbol
- ... *a Bůh stvořil ženu* (Roger Vadim, 1956) jako předchůdce francouzské nové vlny x nechuť k obsazování hvězd => *Pohrdání* (Jean-Luc Godard, 1963)

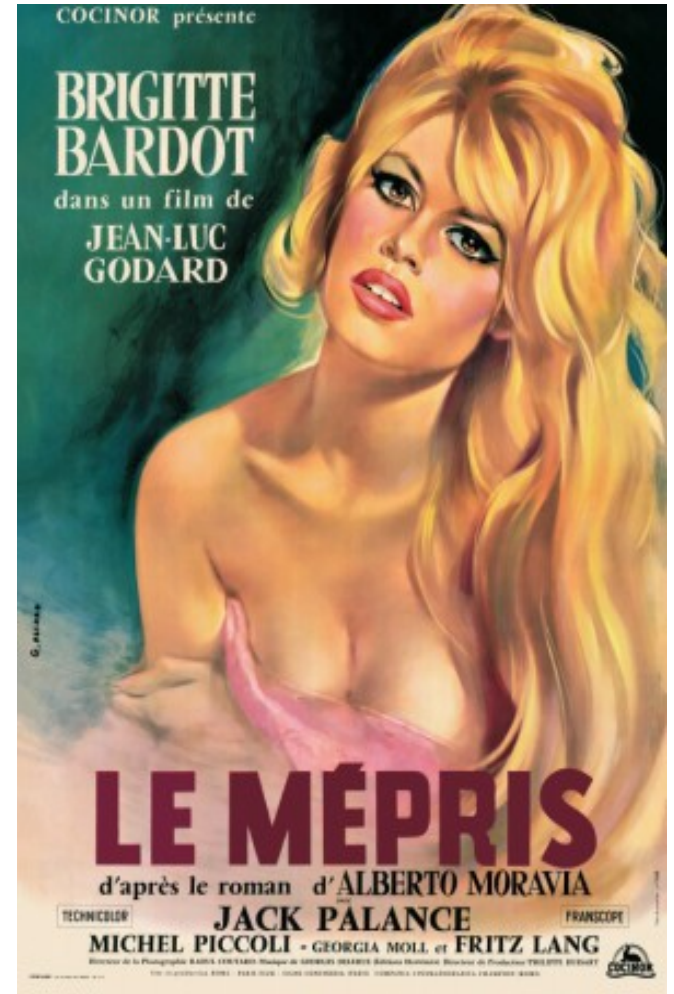

... *a Bůh stvořil ženu* (Roger Vadim, 1956)

Nová vlna a hvězdy

- Příliš drahé
- Jiný estetický projekt – preference nováčků, neherců nebo osobností mimo film
- Vlastní generace herců a hereček
- Mužské postavy jako alter-ega režisérů (Jean-Pierre Léaud a Francois Truffaut; Jean-Paul Belmondo a Jean-Luc Godard); ženské postavy jako múzy a objekty touhy (Anna Karina a Godard; Stéphanie Audrane a Claude Chabrol, Francois Truffaut a Jeanne Moreau)
- Autorské projekty – režisér má stát v centru pozornosti (BB jako příliš populární pro filmy režisérů nové vlny; vnáší do filmů nechtěné přesahy)

Lokální (evropské) hvězdné systémy

- Kulturní specifičnost – divadelní a náboženská tradice
- Vazba na divadlo (ekonomické, geografické a vzdělávací důvody)
- Hvězda jako národní emblém a kulturní spíš než obchodní komodita => označení umělec / umělkyně namísto hvězda
- Neexistují exkluzivní kontrakty studií s hvězdami ani systém o několika úrovních pro budování hvězdných obrazů => preference dlouhodobé spolupráce jednotlivců (dvojice, přátelské vazby a divadelní soubory)
- Blízkost domácích hvězd – chybí okázalý životní styl, často se pohybují ve stejném prostředí jako jejich diváci

Anny Ondráková

- Status ryze filmové star – až na informace o milostném životě se u ní objevují všechny tři stupně hvězdného diskurzu podle deCordovy
- Typ žabce / flapper
- Cílená snaha prosadit ji v Německu – kameraman Heller, režisér a partner Lamač, scénarista Wassermann

“Herecká otázka”

- S nástupem zvuku a rostoucí schopností filmu oslovit divadelní herce se vynořuje problém synchronizace obou časově náročných kariér => Miloš Havel proto zakládá Filmové studio jako líheň filmových talentů.
- Angažování konzervatoristů, sborových tanečnic (v dobovém slangu tzv. “girls”) a manekýnek (Eliška Pleyová).
- Vzdělání (základy filmového herectví), zkušební filmy (screen tests), drobné role.

České “starlets” na stránkách Kinorevue

Herecká otázka po válce

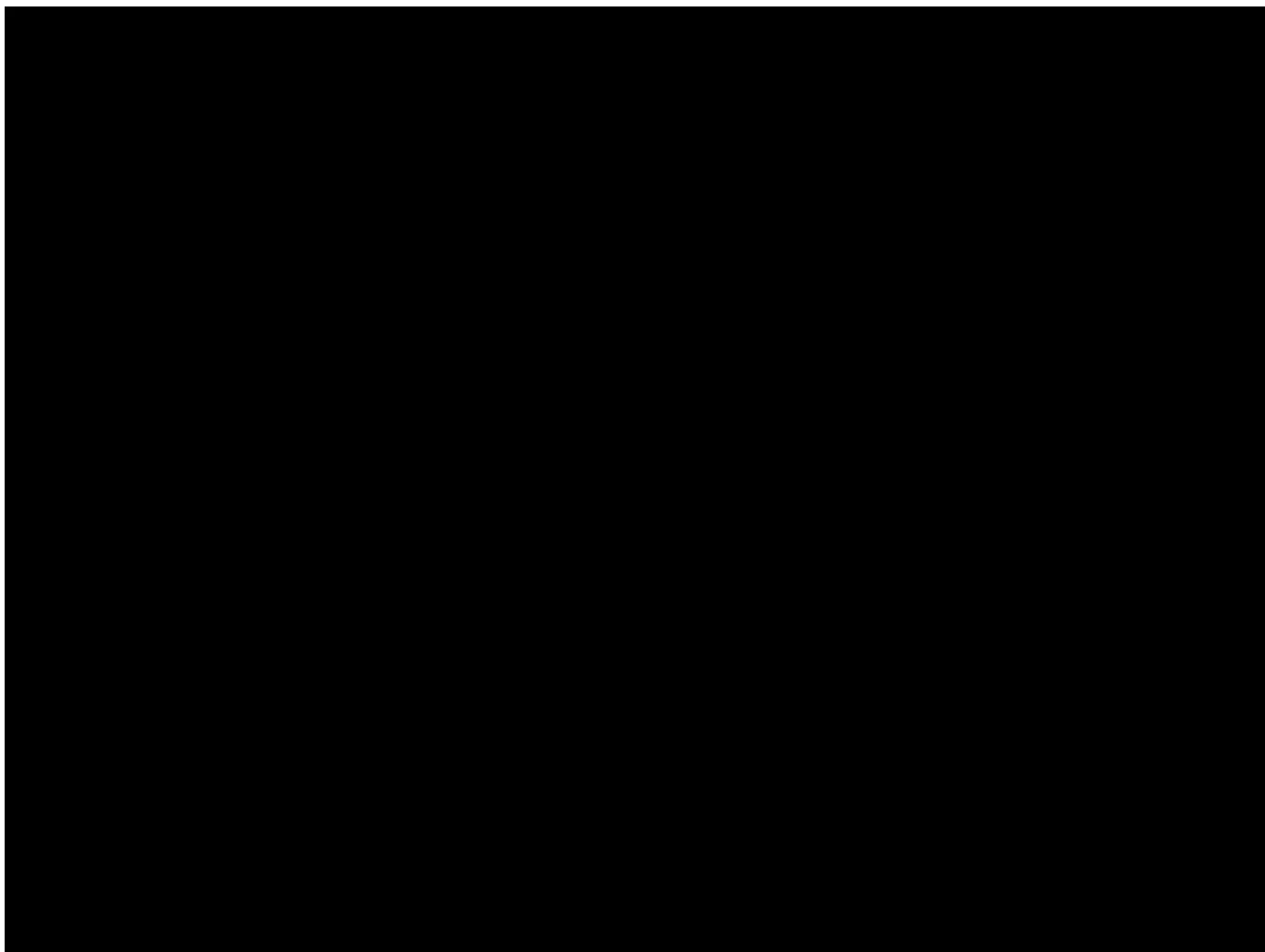
- Projekt tzv. divadelní decentralizace naráží na snahu vytvořit soubor z primárně filmových herců, kteří mimo natáčení budou zkoušet divadelní inscenace.
- 1948 – 1949 – Divadlo Filmového studia
- 1949 – 1951 – Divadlo Státního filmu
- Problémy – předimenzovaný soubor, složitá koordinace filmařské práce s divadelní, nejasné kompetence
- Od září 1951 plány na vybudování Studia filmového herce (menší počet herců zaměstnaný přímo na Barrandově), 1958 se realizuje stálý herecký soubor při FSB o cca 10 až 20 členech (epizodisté a představitelé vedlejších rolí). V této formě přetrvává až do konce 80. let.

Typologie českých filmových hvězd (30. léta a první polovina 40. let)

- **Věra Ferbasová** – žabec / flapper
- **Lída Baarová** – od komediálních rolí k melodramatům
- **Hana Vítová** – obyčejná pracující dívka
- **Adina Mandlová** - od glamour rolí ke komplexnějším
- **Zdena Sulanová** – mladá talentovaná hrdinka
- **Nataša Gollová** – crazy komedie
- **Vlasta Burian** – komik
- **Oldřich Nový** – milovník (vyšší třída)
- **Otomar Korbelář** – romantický mužný hrdina (nižší třída)
- **Theodor Pištěk** – starokomik
- **Svatopluk Beneš** – romantický hrdina
- **Ladislav Pešek** – mladokomik
- **Zdeněk Štěpánek** – charakterní herec

Šťastnou cestu (Otakar Vávra, 1943)

Resumé

- Lokální (evropské) hvězdné systémy jsou kulturně specifické.
- Ačkoliv tato kulturní prostředí nedisponovala precizními mechanismy k výrobě, rozvoji a udržení hvězdných obrazů, navazovala ve zvýšené míře na divadelní tradici a rozvíjela spíš diskurz o umění a hereckém talentu jako základního předpokladu k dosažení hvězdné slávy.
- Ryze filmové hvězdy představovaly, na rozdíl od hollywoodského studiového systému, výjimku.
- Přesto jednotlivé herecké osobnosti spadaly do konkrétních typů, které využíval rovněž film.